

Anders Werken in de Zorg vanuit de kracht van de regio

Anders Werken in de Zorg (AWIZ) is uitgegroeid tot een landelijke beweging voor en door de zorg, waarbij wordt uitgegaan van de kracht van regionale samenwerking. Het doel van de beweging is om, met minder tijd en inspanning, goede zorg te blijven bieden voor een groeiende groep ouderen. Enerzijds door het inzetten op innovaties dat het werk voor de medewerkers makkelijker maken. Anderzijds door het inzetten op het zelfredzamer maken van deze groep ouderen. Door deze tweeledige aanpak gaat het om meer dan alleen innovatie in de zorg. Ook wordt er hard gewerkt aan de transformatie van de zorgverlening aan ouderen. Inmiddels wordt er in twaalf regio's met 137 zorgorganisaties gewerkt aan AWIZ.

& DOOR JAN-KEES VAN WIJNEN, JOOST ADAMS, NATASCHA VAN RIET

Om de zorgtransformatie succesvol te laten zijn, is brede samenwerking essentieel. Belangrijk hierbij is dat zorgorganisaties niet opnieuw het wiel gaan uitvinden, maar

samen Anders Werken in de Zorg. Door in regio's te sturen op nauwe samenwerking tussen zorgorganisaties, kennisorganisaties en ondernemers die innovatieve oplossingen aanbieden, wordt het hele proces van innovatie en transformatie geborgd. Van het verkennen en het onderzoeken van mogelijke

oplossingen tot en met de implementatie en de uiteindelijk transformatie.

Groots denken, klein beginnen

Anders Werken in de Zorg is een voorbeeld van groot denken, maar klein beginnen en vooral doen. De beweging van Anders Wer-

ken in de Zorg begon in 2019 met ouderenzorgorganisatie tanteLouise als grondlegger.

De druk op de ouderenzorg nam destijds al toe door arbeidsmarktkrapte en toenemende zorgvragen. De vraag rees: hoe kunnen we dit anders aanpakken zodat we toch de zorg kunnen blijven bieden? De inzet van technologie leek een antwoord te kunnen bieden, dus begon de zoektocht naar oplossingen die daadwerkelijk meehielpen de werkdruk te verminderen.

Dit leidde tot de oprichting van Anders Werken in de Zorg West-Brabant, waarin twaalf organisaties samenwerkten en kennis deelden. Kern van deze samenwerking was om niet allemaal los van elkaar hetzelfde te gaan doen. Er werd verdeeld welke partij zich met welk onderdeel van een veranderende samenwerking ging bezighouden. De successen én mislukkingen werden met elkaar gedeeld zodat men van elkaar kon leren. Ook werd kennisorganisatie Vilans betrokken om de deelnemende zorgorganisaties inzicht te geven in de effecten van het gebruik van technologie in de ouderenzorg.

Andere regio's zagen de kracht van Anders Werken in de Zorg en meldten zich bij de beweging aan. Inmiddels bundelen twaalf regio's en meer dan 130 deelnemende innovatieve organisaties hun krachten om veelbelovende nieuwe technologieën gezamenlijk te onderzoeken, te implementeren en op te schalen. In 2023 is officieel de Stichting Anders Werken in de Zorg opgericht.

Leren van én met elkaar

Anders Werken in de Zorg kenmerkt zich door te werken vanuit de kracht van de regio. Geen strak omliggende aanpak, maar juist een werkwijze die past bij de regio zodat regio's op hun eigen manier en binnen hun eigen context samen aan de slag gaan. Daarbij is er een aantal uitgangspunten dat binnen AWIZ centraal staat:

KLEIN BEGINNEN EN BIJ SUCCES GROOTS OPSCHALEN.

Inzicht in effecten en opbrengsten staat vanaf het begin centraal bij AWIZ. Hierbij gaan we uit van het principe van 'groot denken, klein beginnen'. Ter illustratie: drie zorgorganisaties starten met het verkennen en het uitproberen van een nieuwe technologie binnen hun organisatie. Dit doen zij in

AWIZ zet onder meer in op innovaties die het werk voor de medewerkers makkelijker maken.

nauwe afstemming met de leverancier van de technische innovatie, zodat kinderziektes en verbeterpunten van de technologie direct kunnen worden verwerkt en aangepast.

Hierbij wordt zoveel mogelijk in co-creatie samengewerkt tussen leverancier en zorgorganisatie en dus sterk gestuurd op inzicht in wat het effect of de opbrengst van de innovatie is. Scoort een technologie positief op het verminderen van de werkdruk en/of het verhogen van de zelfredzaamheid van de cliënten? Blijft de kwaliteit van de zorg hetzelfde zonder dat het leidt tot duurdere zorg? Wanneer op deze vragen positief wordt geantwoord, dan kan de nieuwe technologie in de regio verder worden opgeschaald.

Regionaal programmamanager Awiz Zuid-oost-Brabant, Joan Vermeulen: "Binnen onze regio werken we vanuit het principe 'coalition of the willing'. Dat betekent dat organisaties waar draagvlak is voor implementatie en evaluatie van een innovatie, de krachten bundelen en het initiatief nemen. De opgedane kennis en ervaringen worden gedeeld met de regio. Dat helpt ons om te versnellen."

NIET OPNIEUW HET WIEL UITVINDEN

We zien het maar al te vaak dat op verschillende plaatsen wordt geprobeerd om passende antwoorden te vinden om de problemen in de (ouderen)zorg op te lossen. Dat leidt vaak tot proefprojecten die her en der oppoppen en onderzoeken die dubbel worden gedaan. Met als gevolg dat het wiel op verschillende plaatsen opnieuw wordt uitgevonden.

Met AWIZ brengen we hierin verandering. We willen samen het proces van innovatie en van transformatie doorlopen door onze kennis te delen. Kennis delen doen we op verschillende manieren. Bijvoorbeeld via de landelijke Kennisbank Digitale Zorg. Via een in ontwikkeling zijnde online community kunnen ervaringen worden gedeeld. Ook kunnen ervaringen met elkaar worden besproken tijdens het jaarlijks, landelijk congres van Kennisbank Digitale Zorg. Binnen de regio's vinden daarnaast ook bijeenkomsten en sessies plaats om ervaringen uit te wisselen, elkaar te inspireren en vooral ook om de samenwerking naar een hoger plan te tillen.

"Julie zijn bezig in stilte een revolutie te ►

veroorzaken", aldus schrijver Jan Rotmans tijdens ons jaarlijkse congres. We zetten samen de schouders onder de verandering van de zorg. Samen gaan we voor de transformatie in de brede zin van het woord. Dat doen we door met elkaar ervaringen uit te wisselen, kennis te delen en een verdeling te maken in de implementatie. Zo kunnen we snel innovaties opschalen. Het opschalen wordt onder meer ondersteund door implementatietoolkits die organisaties kunnen gebruiken. In de toolkit zitten bijvoorbeeld instructiefilmpjes en tutorials. Zo werken we gezamenlijk aan de beweging en zorgen we ervoor dat zorgprofessionals worden ondersteund in hun werk en ouderen zo lang mogelijk regie houden over hun eigen leven.

Erwin Duits, bestuurder Noorderboog (Drenthe): "We stimuleren elkaar in de versnelling van de implementaties en zorgen er zo samen voor dat de zorg en de ondersteuning van ouderen goed en betaalbaar blijft, het werk aantrekkelijk blijft voor zorgverleners en maken het mogelijk dat ouderen zo lang mogelijk zelfstandig blijven."

VAN CO-CREATIE MET ONDERNEMERS TOT LANDELIJKE RAAMOVEREENKOMSTEN

De samenwerking met startups en scale-ups is belangrijk binnen AWIZ. Door een goede samenwerking en het in co-creatie doorontwikkelen van zorgpaden en nieuwe werkwijzen, sluiten innovaties beter aan bij de praktijk. Daarnaast zijn regio's gestart met het maken van gezamenlijke inkoopafspraken. Dit betekent een tijdsbesparing voor zowel de zorgorganisatie als de startup/scale-up. Recent is de eerste landelijke raamovereenkomst gesloten. Dankzij dit succes en op verzoek van zowel zorgorganisaties als ondernemers worden in de toekomst meerdere raamovereenkomsten gesloten.

Regionaal programmamanager Awiz Utrecht, Mirjam van Blanken: "We zien de bovenregionale samenwerking als versnelling op innovatie. We kunnen kant-en-klare toolboxes over en weer delen, gebruik maken van raamovereenkomsten en van elkaar leren hoe je regionale samenwerking het beste kunt ondersteunen."

Terugblik

Een terugblik op de afgelopen vijf jaar laat zien

dat de regionale aanpak van het investeren in innovatie belangrijk is voor het succes van het anders werken in de zorg.

Dit blijkt bijvoorbeeld uit de resultaten van de

eerste regio die startte met Anders Werken in de Zorg, West-Brabant. Twee keer per jaar monitoren ze per innovatie hoe vaak deze wordt ingezet door de aangesloten organisaties. Het monitoren gebeurt om te kijken

Over Anders Werken in de Zorg

Er liggen veel kansen om meer en slimmere zorgtechnologie en innovaties te ontwikkelen en toe te passen om de zorg beter te kunnen verlenen en om ouderen langer zelfstandig te laten blijven. Binnen Anders Werken in de Zorg werken al ruim 130 ouderenzorgorganisaties samen aan dit doel.

Innovaties versnellen

'Anders Werken in de Zorg' heeft als missie om innovaties in de zorg te versnellen. Dat vraagt een goede samenwerking tussen zorgorganisaties en minder individueel aan de slag te gaan. Binnen Anders Werken in de Zorg werken verschillende zorgorganisaties, zowel groot als klein, binnen een regio met elkaar samen om tot een succesvolle opschaling van innovaties te komen en kennis uit te wisselen.

Regionale samenwerking

Anders Werken in de Zorg stimuleert samenwerking tussen (ouderen) zorgorganisaties op regionaal niveau. Binnen elke regio zijn meerdere ouderenzorgorganisaties aangesloten. Om de projecten en kennisuitwisseling in elke regio te faciliteren, is er een regionaal programmamanager aangesteld die dit aanjaagt.

Landelijke ondersteuning

Nu er al 12 regio's aangesloten zijn, wordt de bovenregionale afstemming steeds belangrijker. Om deze onderlinge afstemming en verbinding tussen die verschillende regio's zo goed mogelijk te laten verlopen, is een landelijke stichting opgericht. Die bevordert de regionale samenwerking van de aangesloten zorgorganisaties. Met ondersteuning middels kennisdeling en onderzoek; door te helpen om de opschaling van zorginnovaties te versnellen.

Samenwerkingspartners

Samen innoveren, implementeren en opschalen is de sleutel tot succes. Anders Werken in de Zorg werkt nauw samen met innovatieve bedrijven, startups, kennisorganisaties en onderwijsinstellingen.

welke leerpunten er zijn. Deze periodieke monitoring heeft ertoe geleid dat bijvoorbeeld het gebruik van de bedsensor in een jaar tijd met 17 procent is toegenomen naar de inzet van ruim 3000 bedsensoren in de regio. Naar aanleiding van de monitoring worden leerpunten inzichtelijk. De gegevens van de monitoring geven daarnaast een beeld van de veranderkracht van de organisaties. Ook toont het voor de organisaties de mate waarin zij in staat zijn om nieuwe innovaties succesvol te implementeren.

Om de implementatiekracht te versterken, zetten de regio's verschillende tools in. Voorbeelden hiervan zijn: een innovatiescan per organisatie, implementatiecoaches en gezamenlijke trainingen voor verschillende doelgroepen binnen de organisaties.

Regionaal programmamanager Friesland, Ingrid Breuker-Stockmann: "Een concreet voorbeeld van versnellen, is dat onze dertien organisaties gezamenlijk een programma van eisen voor een applicatie hebben opgesteld. Hierdoor is het makkelijker om de juiste

keuze te maken in een passende ondersteuningstool voor de inzet van hulpmiddelen."

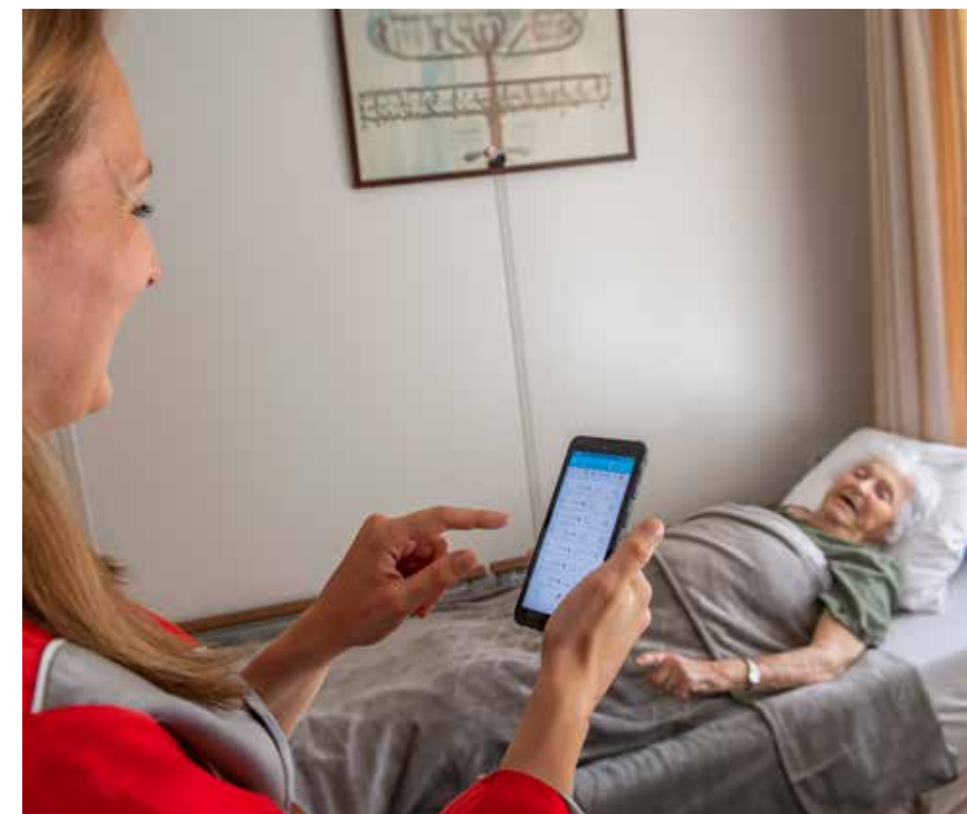
VAN FOCUS OP TECHNOLOGIE NAAR TRANSFORMATIE VAN DE ZORG

De focus van AWIZ lag eerst specifiek op de inzet van zorgtechnologie. Inmiddels is de focus breder geworden en wordt gekeken naar het zorgproces als geheel. Op die manier worden er stappen gezet in een échte transformatie. Hierbij wordt gewerkt vanuit de focus op specifieke thema's. Dat deze verbreding van de focus relatief zo makkelijk gaat, komt doordat we een beweging zijn waarbij leren, kennis uitwisselen en inspireren centraal staan.

Een goed voorbeeld hiervan is de inzet van de druppelbril. Waar het oogdruppelen voorheen standaard werd gedaan door zorgprofessionals, doen cliënten dit met behulp van de druppelbril nu zelfstandig in een aantal regio's. Deze transformatie van een gedeelte van het zorgpad is mogelijk geworden door

de krachten binnen de gehele keten te bundelen: van ouderenzorg tot en met apotheken en ziekenhuizen.

Cijfers van een ziekenhuis tonen aan dat het mogelijk is om 99 procent van de patiënten zelfstandig te laten oogdruppelen met de druppelbril. Dit krijgt snel navolging in andere regio's. Naast zelfstandig oogdruppelen is ook het proces van het aantrekken van steunkousen aangepast. Inmiddels kan dit onderdeel ook via een hulpmiddel of met de hulp van naasten worden gedaan. Door binnen de hele keten samen te werken, maken we deze veranderingen mogelijk. Zo wordt de stap gezet van 'zorgen voor' naar 'zorgen dat'. ■

Periodieke monitoring heeft ertoe geleid dat het gebruik van de bedsensor in een jaar tijd met 17 procent is toegenomen naar de inzet van ruim 3000 van deze sensors in West-Brabant.

CV

Jan-Kees van Wijnen is bestuursvoorzitter AWIZ.

Joost Adams is landelijk programmamanager AWIZ.

Natascha van Riet is landelijk programmamanager AWIZ.